

INFORMACIJA O PLANU ISPUNJENJA ZAVRŠNIH MJERILA ZA PRIVREMENO ZATVARANJE PREGOVORAU POGLAVLJU 28 – ZAŠTITA POTROŠAČA I ZDRAVLJA

I INFORMACIJA O POGLAVLJU

Pravnu tekovinu o zaštiti potrošača i zdravlja čine regulatorne mjere, preporuke za države članice, koordinacija i podrška aktivnostima država članica, kao i finansijska podrška. Poglavljem su obuhvaćeni interesi građana kada je riječ o potrošačkoj politici, naročito bezbjednosni i ekonomski interesi, kao i javno zdravlje. Poglavlje se dijeli na dvije velike oblasti: zaštitu potrošača i javno zdravlje.

Pravna tekovina u oblasti zaštite potrošača obuhvata zakonodavstvo u oblasti zaštite potrošača, uključujući bezbjednost proizvoda i sistem Unije za brzu razmjenu obavještenja o opasnim proizvodima (RAPEX), kao i prekograničnu saradnju i sprovođenje, prodaju robe široke potrošnje i prateće garancije, nepoštene odredbe u ugovorima, isticanje cijena, prodaju od vrata do vrata, prodaju na daljinu, prodaju finansijskih usluga na daljinu, potrošački kredit, obmanjujuće i upoređujuće oglašavanje, nepoštene poslovne prakse, vremensku podjelu korišćenja nepokretnosti, paket aranžmane, sudske i upravne zabrane za zaštitu interesa potrošača i pristup pravdi.

Pravna tekovina u oblasti javnog zdravlja bavi se pitanjima vezanim za kontrolu duvana, zarazne bolesti, krv, tkiva, ćelije i organe, prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, kao i pitanjima vezanim za mentalno zdravlje, sprečavanje zloupotrebe droga, zdravstvene nejednakosti, ishranu, smanjivanje štetnih posljedica uzrokovanih upotrebom alkohola, skrining raka, zdravo okruženje, uključujući prevenciju povreda, promociju bezbjednosti, aktivno i zdravo starenje, kao i evropsku akciju u oblasti rijetkih bolesti.

Crna Gora je pregovaračko poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja otvorila 16. XII 2014. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu.

Vlada je 26. VII 2018. donijela novu Odluku o obrazovanju Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja.

II AKTIVNOSTI NA ISPUNJAVANJU ZAVRŠNIH MJERILA

I MJERILO: Da Crna Gora izmijeni Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda i Zakon o zaštiti potrošača u cilju daljeg usklađivanja svog zakonodavstva u oblasti zaštite potrošača, posebno s Direktivom 2011/83/EU o pravima potrošača i dokaže da će

biti uspostavljene adekvatne administrativne strukture i kapaciteti radi ispravnog sprovođenja zakonodavstva do dana pristupanja

Donijeti su **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda** („Sl. list CG", br. 13/18) i **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu** („Sl. list CG", br. 43/18), pa je tako Direktiva 2001/95/EZ o opštoj bezbjednosti proizvoda potpuno prenesena u nacionalno zakonodavstvo, čime je ova obaveza iz mjerila ispunjena.

Prema Programu pristupanja Crne Gore EU 2018-2020 i Programu rada Vlade za 2018, planirano je da se **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača** utvrdi u IV kvartalu 2018. Pripremljen je Nacrt zakona, kojim se potpuno preuzima Direktiva 2011/83/EU i Direktiva 2009/22/EZ, i isti je 11. V 2018. upućen Evropskoj komisiji na mišljenje. Crna Gora očekuje komentare EK na dostavljeni propis. Takođe, u cilju preuzimanja Direktive 2015/2302 do kraja IV kvartala 2019. planirano je donošenje **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona turizmu i ugostiteljstvu**.

U cilju uspostavljanja adekvatnih **administrativnih kapaciteta** koji će omogućiti pravilno sprovođenje zakonodavstva u ovoj oblasti, u skladu s Programom pristupanja Crne Gore EU 2018-2020, planira se zapošljavanje u Upravi za inspekcijske poslove, koja preko nadležnih inspekcija sprovodi nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti potrošača i drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, kao i nad primjenom zakona koji se odnose na bezbjednost neprehrambenih proizvoda. U skladu s planovima, tokom 2017. i 2018. (zaključno s 15. IX 2018), Uprava je zaposlila 12 novih tržišnih inspektora, kao i četiri turistička inspektora.

U narednom periodu potrebno je zaposliti planirane službenike u Direkciji za zaštitu potrošača u Direktoratu za razvoj nacionalnog brenda i zaštitu potrošača u Ministarstvu ekonomije, u skladu s Pravilnikom o sistematizaciji i unutrašnjoj organizaciji.

U kontinuitetu se sprovode obuke inspektora za pojedina područja nadzora koja pripadaju oblasti zaštite potrošača, uključujući i bezbjednost proizvoda (tržišni nadzor). U okviru budžetskih sredstava radi se i na unapređivanju informacionih sistema koji podržavaju rad inspekcija, kao i na unapređivanju Sistema za praćenje žalbi potrošača. U toku je priprema implementacije projekta „Tehnička pomoć za usklađivanje i implementaciju propisa Evropske unije koji se odnose na unutrašnje tržište“ (IPA 2014), a početak njegove realizacije se očekuje krajem oktobra 2018.

II MJERILO: Da Crna Gora pokaže usklađenost s pravnom tekovinom u oblasti zaraznih bolesti i obezbijedi odgovarajuće institucionalne, tehničke i administrativne kapacitete do dana pristupanja, da bi se ta pravna tekovina sprovela i ispunile obaveze izvještavanja i koordinacije s EU u cilju rješavanja ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju

U martu 2018. donijet je **Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti** („Sl. list CG", br. 12/18) koji je djelimično usklađen sa Odlukom 2013/1082/EU. Na osnovu zakona, u IV kvartalu 2018. donijeće se **Pravilnik o listi zaraznih bolesti koje podliježu obaveznom prijavljivanju, definicijama slučajeva zaraznih bolesti, bolničkih infekcija, antimikrobne rezistencije, stanja i smrti oboljelih od zaraznih bolesti, kao i o načinu njihovog prijavljivanja**, kojim će se implementirati Odluka 2013/1082/EU i Odluka 2002/253/EK i njene izmjene, čime će se zaokružiti zakonodavni okvir za ispunjenje ovog mjerila.

Vlada Crne Gore je u decembru 2017. donijela **Akcionni plan za unaprjeđenje sistema nadzora i odgovor na zarazne bolesti 2017-2022.** sa Izvještajem o realizovanim aktivnostima za period 2015-2017. Realizacijom planiranih aktivnosti iz AP obezbijediće se odgovarajući administrativni kapaciteti za primjenu zakonodavstva, o čemu će se izvijestiti u Izvještaju o realizaciji Akcionog plana za prethodnu godinu.

Formirana je i akreditovana Nacionalna laboratorija za antimikrobnu rezistenciju (NRL) u sklopu Instituta za javno zdravlje Crne Gore koja se u potpunosti zasniva na EUCAST metodologiji. Takođe, akreditovana je i nacionalna laboratorija za morbile, rubelu i kongenitalni rubela sindrom.

U martu 2018. godine imenovan je predstavnik Crne Gore za članstvo u Odboru za zdravstvenu bezbjednost (Health Security Committee), koji je obrazovan u skladu sa Odlukom 1082/2013/EU.

III MJERILO: Da Crna Gora usvoji zakone kojima se postiže usklađenost s pravnom tekovinom koja se odnosi na materije ljudskog porijekla, naročito u pogledu organa, reproduktivnih ćelija i izvještavanja o ozbiljnim neželjenim događajima i reakcijama. Da Crna Gora pokaže da će imati adekvatne administrativne kapacitete da pravilno sprovodi i izvršava zakone u oblasti krvi, tkiva, ćelija i organa do dana pristupanja

Oblast krvi uređuje **Zakon o obezbjeđivanju krvi** („Sl. list CG", br. 1/14) koji je u velikoj mjeri usklađen s Direktivom 2002/98/EZ. Donijeto je šest pravilnika koji uređuju ovu oblast i usklađeni su sa Direktivom 2004/33/EZ, Direktivom 2005/61/EZ, Direktivom 2005/62/EZ.

Tokom prethodnog perioda, donijet je **Zakon o uzimanju i presađivanju tkiva i ćelija u svrhu liječenja** („Sl. list CG", br. 57/15) koji je usklađen s Direktivom 2004/23/EZ, na osnovu kojeg je donijeto osam pravilnika, u koje su prenijete Direktiva 2006/86/EZ i Direktiva 2006/17. Takođe, donijet je **Zakon o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja** („Sl. list CG", br. 43/16) u koji su prenijete Direktiva 2010/53/EU i Direktiva 2012/25/EU. Na osnovu ovog zakona donijeto je deset pravilnika. Donijet je i

Zakon o zdravstvenoj inspekciji („Sl. list CG", br. 37/17) u koji je prenijeta Odluka 2010/453/EU.

Za potpuno ispunjenje mjerila pripremljen je **Zakon o medicinski potpomognutoj oplodnji**, koji je početkom decembra 2017. poslat Evropskoj komisiji, na ocjenu usklađenosti sa propisima EU. Crna Gora očekuje komentare EK na dostavljeni propis. Usvajanjem ovog zakona, u crnogorsko zakonodavstvo prenijeće se Direktiva 2004/23/EZ, Direktiva 2006/17/EZ, Direktiva 2006/86/EZ, kao i Odluka 2010/453/EU.

U dijelu **institucionalnih, tehničkih i administrativnih kapaciteta** Crna Gora će preduzeti mjere da postigne standarde koji odgovaraju standardima Evropske unije u ovoj oblasti. S tim u vezi, Program pristupanja Crne Gore EU 2018-2020 predviđa angažovanje dva nova službenika u Ministarstvu zdravlja: jednog za sprovođenje Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja i Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja (tokom 2018) i jednog za sprovođenje Zakona o obezbjeđivanju krvi (tokom 2020). Aktivnost na zapošljavanju službenika planirana za 2018. godinu je u toku.

U **Upravi za inspekcijske poslove**, u februaru 2018. zaposlen je jedan zdravstveni inspektor, koji je nadležan za nadzor u oblasti supstanci ljudskog porijekla (krv, ćelije, tkiva i organi).

Kad je riječ o jačanju informatičke infrastrukture, izrada softvera za uspostavljanje sistema telemedicine u transfuziološkoj službi u Crnoj Gori je u toku i očekuje se da bude realizovana u prvom kvartalu 2019.

PREDLOG ZAKLJUČAKA:

- Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ 2018, razmotrila i usvojila Informaciju o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 28 – Zaštita potrošača i zdravlja.
- Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da dostavi Vladi, na utvrđivanje, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača, kojim se u potpunosti preuzima Direktiva 2011/83/EZ, u što skorijem roku.
- Zadužuje se Ministarstvo održivog razvoja i turizma da dostavi Vladi, na utvrđivanje, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu, kojim se u potpunosti preuzima Direktiva 2015/2305/EZ do kraja IV kvartala 2019.
- Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da obezbijedi zapošljavanje neophodnih službenika radi nesmetanog sprovođenja politike zaštite potrošača, do IV kvartala 2019.

- Zadužuju se Ministarstvo zdravlja i Institut za javno zdravlje Crne Gore da preduzimaju sve neophodne mjere za realizaciju mjera i aktivnosti, u skladu sa Akcionim planom za unaprjeđenje sistema nadzora i odgovor na zarazne bolesti 2017-2022. sa Izvještajem o realizovanim aktivnostima za period 2015-2017.
- Zadužuje se Ministarstvo zdravlja da dostavi Vladi, na utvrđivanje, Predlog zakona o medicinski potpomognutoj oplodnji u što skorijem roku.
- Zadužuje se Ministarstvo zdravlja da nastavi sa sprovođenjem aktivnosti na zapošljavanju novih službenika u oblasti javnog zdravlja.
- Zadužuje se Ministarstvo zdravlja/Zavod za transfuziju krvi da završi aktivnosti na uspostavljanju potpune operativnosti Zavoda, u skladu sa zahtjevima sistema kvaliteta u oblasti transfuziološke djelatnosti do kraja IV kvartala 2019.